

Terhi Koulumies kok

Toimenpidealoite huoltovarmuuden ja omavaraisuuden vahvistamisesta

Eduskunnalle

Venäjän hyökkäyssota ja pandemia ovat pakottaneet Suomen tarkastelemaan huoltovarmuuttaan ja riippuvuutta muiden valtioiden toiminnasta sekä pitkistä alihankintaketjuista. Ukraina on ollut yksi maailman keskeisimmistä viljan tuottajista. Maan joutuminen tuhoisaan sotaan on tarkoittanut myös viljan viennin pysähtymistä, mikä näkyy ruoan hinnassa pitkän aikaa.

Myös suomalainen maatalous on kriisissä. Tuotantokustannukset ovat nousseet energian hinnan sekä lannoitteiden kallistuttua, ja tuottajilla on ollut vaikeuksia selvitä laskuistaan. Viime kesän sato on ollut huono. Kun maailman viljantuotannon tila heikkenee, korostuu suomalaisen ruoantuotannon merkitys ja sen myötä omavaraisuus entisestään.

Valitettavasti viime vuonna uutisoitiin suomalaisten maatalousyrittäjien ahdingosta. Maatalousyrittäjien määrä vähenee noin tuhannen vuosivauhdilla. Kahdessa vuodessa vuosina 2020—2021 maatalous- ja puutarhayrittäjien määrä väheni yhteensä yli 2 100:lla, eli joka päivä on kadonnut keskimäärin noin 2—3 alan yritystä. Tämä kehitys on pysäytettävä, tai maataloustuottajien kato vaarantaa suomalaisen elintarviketuotannon omavaraisuuden.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on tehnyt näkyväksi myös energiantuotannon omavaraisuuden merkityksen. Kylmien talvien maassa kotien lämpenemiseen on voitava luottaa, eivätkä maailmanpolitiikan mullistukset saa vaikuttaa sähköntuotantomme. Ulkomailta ostettavan ydinvoiman sijasta Suomen pitää panostaa omaan osaamiseen ja tekniikan kehitykseen. Ydinvoiman ja etenkin pienydinvoimaloiden pitääkin olla keskeinen osa ratkaisua ilmastonmuutoksen hidastamiseksi ja hiilivapaan energian tuottamiseksi.

Teknologiamme on vahvasti riippuvaista kiinalaisesta tuotannosta. Samalla kun EU-maat ovat pyrkineet nopeasti eroon Venäjän energiariippuvuudesta, vihreän siirtymän ja liikenteen sähköistymisen tarvitsemat raaka-aineet tuotetaan suurimmaksi osaksi Kiinassa. Kun myös esimerkiksi lääkkeiden saatavuudessa on ilmennyt yhä enemmän puutteita, olemme alkaneet havahtua siihen, että yli 75 % lääkkeiden raaka-aineista tulee länsimaihin Kiinasta ja Intiasta.

Myös ilmastonmuutos tulee tulevaisuudessa olemaan yksi huoltovarmuutta haastava tekijä, johon meidän on varauduttava. Vaikka kasvukausi voi pidentyä Suomessa, voi muuttuva ilmasto tuoda mukanaan uudenlaisia tauteja ja tuhoeläimiä, joihin ruokatuotannon on sopeuduttava. Maa-

Toimenpidealoite TPA 178/2022 vp

ja metsätaloutta ei pidä kehittää liian yksipuoliseksi, vaan monipuolinen tuotanto ja kasvit parantavat selviytymistä kriiseissä.

Suomi tarvitsee kokonaisvaltaisen, kaikkia yhteiskunnan aloja koskevan pitkän aikavälin suunnitelman omavaraisuutemme ja huoltovarmuutemme vahvistamiseksi. Tarvitsemme myös selviytyksen keskinäisriippuvuuksistamme ja heikkouksistamme erityisesti suhteessa ihmisoikeuksia polkeviin autoritaarisiin valtioihin. Varautumisen ja erilaisten uhkakuvien kartoituksen tulee olla monipuolisempaa ja ennakoivampaa, jotta emme tule yllätetyiksi kriiseissä.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin suomalaisen huoltovarmuuden kokonaisvaltaiseksi turvaamiseksi.

Helsingissä 16.2.2023

Terhi Koulumies kok